

**Predmety a okruhy tém rigoróznejskej skúšky
a odporúčaná literatúra
pre študijný odbor: 1.1.1. učiteľstvo akademických predmetov (PaedDr.)**

Rigorózne konanie v odbore **1.1.1. učiteľstvo akademických predmetov** pozostáva z obhajoby rigoróznejskej práce a z ústnej skúšky z jedného povinného a jedného voliteľného predmetu. **Povinný predmet** je predmet širšieho vedného základu, **voliteľný predmet** súvisí so zameraním rigoróznejskej práce.

Ústna skúška uchádzača, ktorý si zvolil tému z oblasti pedagogiky, pozostáva z povinného predmetu z oblasti pedagogiky a jedného voliteľného predmetu z oblasti pedagogiky.

Ústna skúška uchádzača, ktorý si zvolil tému z oblasti psychológie, pozostáva z povinného predmetu z oblasti psychológie a jedného voliteľného predmetu z oblasti psychológie.

Oblasť: Pedagogika

Povinný predmet:

Teória vyučovania

Okruhy tém predmetu:

1. Inovatívne trendy v didaktike v kontexte požiadaviek praxe
2. Práca učiteľa s vyučovacími cieľmi
3. Kooperácia činiteľov vyučovacieho procesu – žiak a učiteľ
4. Špecifickosť vyučovacích metód a súčasných koncepcií vyučovacieho procesu
5. Diferenciácia, integrácia a inklúzia vo vyučovaní
7. Obsah vzdelávania, jeho didaktická analýza, vzdelávacie štandardy a kurikulum.
8. Inovácie v pedagogickej kontrole a hodnotení výkonov žiakov
9. Implementácia materiálnych prostriedkov vyučovania
10. Modelovanie vyučovacieho procesu

Odporúčaná literatúra:

- Čapek, R. (2018). Líný učiteľ. Jak učit dobře a efektivně. Bratislava: Raabe.
- Čapek, R. (2015). Moderní didaktika. Praha: Grada.
- Gordon, T. (2015). Škola bez poražených (Praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem). Praha: Malvern.
- Janík, T. et. al. (2013). Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky. Brno: Masarykova univerzita.
- Kotrba, T., Lacina, L. (2015). Aktivizační metody ve výuce (Příručka moderního pedagoga). Brno: Barrister & Principal.
- Obst, O. (2016). Obecná didaktika. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Petlák, E. (2016). Všeobecná didaktika. Bratislava: IRIS.
- Průcha, J. (2017). Moderní pedagogika. Šesté, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Portál.
- Sitná, D. (2013). Metody aktivního vyučování. Spolupráce žáků ve skupinách. Praha: Portál.
- Stehlíková, M. (2018). Nadané dítě (Jak mu pomoci ke štěstí a úspěchu). Praha: Grada Publishing, a.s.
- Tannenbergerová, M. (2016). Průvodce školní inkluzí (aneb Jak vypadá kvalitní základní škola současnosti?). Bratislava: Wolters Kluwer.

- Tóthová, R., Kostrub, D., Ferková, Š. (2017). Žiak, učiteľ a výučba. Prešov: Rokus.
- Turek, I. (2014). Didaktika. 3.vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, s.r.o.

Voliteľné predmety:

Všeobecná pedagogika

Okruhy tém predmetu:

1. Tradičné a inovatívne prístupy pedagogiky ako vednej disciplíny
2. Kurikulum edukácie 21.storočia očami učiteľa
3. Vzťah edukačnej teórie a edukačnej praxe
4. Interakcia činiteľov edukačného prostredia v súčasnej pedagogike
5. Tradičné verus inovatívne metódy výchovy
6. Osobnosť učiteľa v kontexte kontinuálneho vzdelávania

Odporúčaná literatúra:

- Birknerová, Z. (2011). Organizačné správanie od teórie k aplikácii v praxi. Pezinok: Via Bibliotheca.
- Kohnová, J. (2012). Profesionální rozvoj učitelu a cíle školního vzdělávání. Praha: Univerzita Karlova.
- Kominarec, I. a kol. (2015). Úvod do pedagogiky. Prešov: FHPV PU v Prešove.
- Korthagen, F. et al. (2011). Jak spojit praxi s teorií. Didaktika realističkého vzdělávání učitelů. Brno: Paido.
- Kubalíková, A. (2015). Možné inovácie v profesionálnom rozvoji učiteľov. In: Pedagogika.sk [online]. Roč. 6, č. 1, s. 7-23 [cit. 15. októbra 2015]. ISSN 1338-0982.
- Maňák, J., Janík, T., Švec, V. (2008). Kurikulum v súčasnej škole. Brno: Paido.
- Mutch, C. (2012). Curriculum change and teacher resistance. Curriculum Matters, roč.8, č. 1, s. 1 – 8.
- Petlák, E. (2014). Aktuálne otázky edukácie v otázkach a odpovediach. Bratislava: Iris.
- Průcha, J. (2015). Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru. Praha: Portál.
- Průcha, J. (2013). Moderní pedagogika. Praha: Portál.
- Vališová, A., Kasíková, H. (eds.) (2011). Pedagogika pro učitele. Praha: Grada Publishing.

Teória výchovy

Okruhy tém predmetu:

1. Súčasná teória výchovy: pohľad na výchovu 21. storočia
2. Výchovné pôsobenie vo vzťahu k súčasnej spoločnosti
3. Komunikácia vo výchove – spolupráca školy s rodinou
4. Rodinná výchova – súčasnosť a perspektívy
5. Výchova k manželstvu a rodičovstvu
6. Multikultúrna výchova v podmienkach slovenského školstva

Odporúčaná literatúra:

- Dinkmeyer, D., McKay, D. G. (2008). Efektivní rodičovství krok za krokem. Praha: Portál.

- Faber, A., Mazlish, E. (2015). Ako hovoriť s deťmi, aby sa lepšie učili – doma aj v škole. Brno: CPress.
- Janiš, K. Loudová, I. (2012). Vybraná témata z teórie výchovy. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Jedlička, R. (2014). Teórie výchovy – tradície, súčasnosť, perspektívy. Praha: Karolinum.
- Kominarec, I., Kominarec, E. (2012). Multikulturalita, komunikácia, rod: komunikatívne dimenzie multikulturality. Prešov: PU.
- Kulaczowski, J., Dudek, M. (2011). Manželstvo – rodina – spoločnosť. Prešov: GTF PU.
- Novotná E., Šepeľáková, L. (2012). Kolorit teórií výchovy a vzdelávacích koncepcií v zrkadlení edukačného procesu. Prešov: PF PU.
- Tirpák, P. (2018). Rodinná výchova. Prešov: GTF PU.
- Vančíková, K. (2013). Multikultúrna výchova: jej miesto v súčasnej škole. Banská Bystrica: PF UMB v Banskej Bystrici.

Triedny manažment

Okruhy tém predmetu:

1. Súčasné postavenie triedneho učiteľa na základnej a strednej škole
2. Spolupráca triedneho učiteľa so zákonným zástupcom žiaka, výchovným poradcom, školským psychológom, špeciálnym pedagógom a sociálnym pedagógom
3. Interakcia triedneho učiteľa a žiaka v procese výchovy a vzdelávania v triede
4. Tvorba pozitívnej klímy triedy
5. Inovácie v prístupoch triedneho učiteľa

Odporúčaná literatúra:

- Bielešová, D. (2017). Školská a rovesnícka mediácia (Riadenie konfliktov v školách a školských zariadeniach). Bratislava: Wolters Kluwer.
- Bréda, J., Čapek, R., Dandová, E., Kendíková, J. (2017). Třídní učitel jako kouč. Bratislava: Raabe.
- Čapek, R., Navarová, S., Ženatová, Z. (2017). Žák v krizové situaci. Bratislava: Raabe.
- Eichhorn, Ch. (2014). Manažment triedy (Ako môžu učitelia, rodičia a žiaci zvýšiť efektívnosť vyučovania). Bratislava: Raabe.
- Deklarácia práv dieťaťa.
- Dohovor o právach dieťaťa.
- Gordon, T. (2015). Škola bez porazených (Praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem). Praha: Malvern.
- Jarkovská, L., Lišková, K., Obrovská, J., Suralová, A. (2015). Etnická rozmanitosť ve škole. Stejnost v různosti. 1. vyd. Praha: Portál.
- Lauková, N. (2018). Konflikty v škole. Bratislava: Raabe.
- Mertin, V., Krejčová, L. (2016). Metody a postupy poznávání žáka (pedagogická diagnostika). Bratislava: Wolters Kluwer.
- Nariadenie vlády SR 238/2004 Z.z. o rozsahu vyučovacej činnosti a výchovnej činnosti
- Neuman, J. a kol. (2014). Nejlepší hry do kapsy. Praha: Portál.
- Prokešová, M. (2013). Vychovávám, vychovááš, vychovááme (dobře)? Ostrava: Ostravská univerzita.

Rosová, D. (2018). Stratégia riešenia šikanovania v školách (Možnosti prevencie). Košice: EQUILIBRIA.
Tannenbergerová, M. (2016). Průvodce školní inkluzí (aneb Jak vypadá kvalitní základní škola současnosti?). Bratislava: Wolters Kluwer.
Turek, I. (2015). Škola a kvalita. Bratislava: Wolters Kluwer.
Vyhláška MŠSR 320/2008 Z.z. o základnej škole
Zákon 245/2008 Z.z, o výchove a vzdelávaní (školský zákon)
Zákon 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch

Oblasť: Psychológia

Povinný predmet:

Psychológia a pedagogická psychológia pre učiteľov

Okruhy tém predmetu:

1. Predmet a ciele psychológie a pedagogickej psychológie.
2. Profesionálne formy pomoci v školskej praxi.
3. Implementácia psychologických koncepcií osobnosti do školskej praxe (Klasická a súčasná psychoanalytická teória, Individuálna psychológia, Humanistická psychológia, Koncepcia tvorivo-humanistickej výchovy; Kognitivismus a Teória osobných konštruktov, Zamerania na učenie a prostredie).
4. Sociálna psychológia školy a rodiny.
5. Učenie a vyučovanie.
6. Zdravie a nemoc; rizikové/protektívne faktory so zdravým súvisiaceho rizikového správania. Psychológia žiakov s problémami v oblasti správania a učenia.
7. Psychológia žiaka s psychosociálnym, socio-kultúrnym, zdravotným znevýhodnením. Psychologické vyšetrenie. Poradenský proces. Krízová intervencia.
8. Programy prevencie rizikového správania školákov.

Odporúčaná literatúra:

Mareš, J.: Pedagogická psychologie. Praha : Grada 2013.
Orosová, O.a kol: Psychológia a pedagogická psychológia 1. Košice: UPJŠ, 2005.
Orosová, O. a kol. (2012). Základy prevencie užívania drog a problematickeho používania internetu v školskej praxi. Košice: UPJŠ.
Vágnerová, M.: Základy psychológie. Praha : Karolinum 2005.
Vágnerová, M.: Vývojová psychológia. Praha : Karolinum 2005.
Vágnerová, M.: Škoní podadenská psychologie pro pedagogy. Praha : Karolinum 2005.
Výrost, J., Slaměník, I.: Sociální psychologie. Praha : Grada 2008.
Výrost, J., Salměník, I.: Aplikovaná sociální psychologie I. Praha: Portál 1998.
Fontana, D. : Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál 1997.
Zelina, M.: Stratégie a metody rozvoja osobnosti. Bratislava, Iris: 1996.

Voliteľné predmety:

Výchovné poradenstvo

Mertin,V., Krejčová, L. a kol. Výchovné poradenství, Praha: Wolters Kluwe, 2013

Vágnerová, Marie: Školní poradenská psychologie pro pedagogy. Praha: Karolinum, 2005

Integrácia žiakov so zdravotným a sociálnym znevýhodnením

Čechová, D. Integrácia žiakov v podmienkach základných a špeciálnych škôl.

Prešov: Rokus. 2006, 109 s.

Pokorná, Věra: Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování. Praha: Portál, 2001